

คู่มือการดำเนินงานนวัตกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา

AIIRRE Model เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน

โรงเรียนบ้านวังบวบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ส่วนที่ 1: บทนำและหลักการ

1.1 ความเป็นมา

นวัตกรรม AIIRRE Model (ย่อมาจากกระบวนการ 7 ขั้นตอนที่ร้อยเรียงผ่านการบริหารจัดการ) พัฒนาขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศแบบเดิมที่มักเป็นการกำกับติดตามเพียงอย่างเดียว เปลี่ยนมาสู่การเป็น "หุ้นส่วนการเรียนรู้" ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์ของคู่มือ

- เพื่อให้คณะกรรมการนิเทศมีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน
- เพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจบทบาทและขั้นตอนการพัฒนาตนเอง
- เพื่อสร้างระบบประกันคุณภาพภายในด้านการจัดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ส่วนที่ 2: โครงสร้างการบริหารจัดการ

ในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านวังบวบ ให้จัดตั้ง "ทีมขับเคลื่อน AIIRRE" ประกอบด้วย:

- ประธาน: ผู้อำนวยการโรงเรียน (ผู้อำนวยการความสะอาดและสนับสนุนทรัพยากร)
- กรรมการวิชาการ: หัวหน้าฝ่ายวิชาการ (ผู้วางระบบและรวบรวมสารสนเทศ)
- ผู้นิเทศ (Coach): ครูคู่พัฒนา หรือหัวหน้ากลุ่มสาระ (ผู้ให้คำปรึกษาใกล้ชิด)
- ผู้รับการนิเทศ: ครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา

ส่วนที่ 3: รายละเอียดกระบวนการ 7 ขั้นตอน (The 7-Step Implementation)

ขั้นตอนที่ 1: การวางแผน (Planning)

- การปฏิบัติ: ประชุมวิเคราะห์สภาพปัญหาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (RT, NT, O-NET) ของปีที่ผ่านมา
- ผลลัพธ์: ได้ "ปฏิทินนิเทศภายใน" ที่ระบุวัน เวลา และตัวบุคคลชัดเจน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 รอบ

ขั้นตอนที่ 2: การสร้างความเข้าใจ (Understanding)

- การปฏิบัติ: จัดประชุม "เปิดใจนิเทศ" เพื่อสร้างทัศนคติเชิงบวก โดยเน้นย้ำว่าการนิเทศคือการช่วยเหลือ ไม่ใช่การจับผิด
- กิจกรรมหลัก: การทำความเข้าใจในเกณฑ์ประเมิน 5 ด้าน (การออกแบบ, การสอน, สื่อ, การวัดผล, บรรยากาศ)

ขั้นตอนที่ 3: การกำหนดเป้าหมาย (Goal Setting)

- **การปฏิบัติ:** ครูแต่ละคนกำหนด "ประเด็นท้าทาย" (Challenge) ของตนเอง เช่น "จะพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ด้วยสื่อ DLIT" หรือ "จะจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในวิชาคณิตศาสตร์"
- **ผลลัพธ์:** ข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ระหว่างครูและผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 4: การดำเนินการนิเทศ (Implementation)

- **การปฏิบัติ:** แบ่งเป็น 2 ระยะ:
 1. **Pre-Conference:** ผู้นิเทศและครูร่วมกัน "ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้" ปรับกิจกรรมให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 2. **Preparation:** ครูเตรียมสื่อและนวัตกรรมตามที่ออกแบบไว้ โดยโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

ขั้นตอนที่ 5: การสังเกตการณ์การเรียนรู้ (Observation)

- **การปฏิบัติ:** ผู้นิเทศเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียน โดยใช้ แบบสังเกตการณ์นิเทศ
- **จุดเน้น:**
 - นักเรียนมีส่วนร่วม (Engagement) มากน้อยเพียงใด?
 - ครูใช้คำถามกระตุ้นการคิดหรือไม่?
 - การใช้สื่อเทคโนโลยีมีความราบรื่นและส่งเสริมการเรียนรู้หรือไม่?

ขั้นตอนที่ 6: การสะท้อนผล (After Action Review - AAR)

- **การปฏิบัติ:** ดำเนินการทันทีหลังจบการสอน (ไม่ควรเกิน 24 ชั่วโมง)
- **เทคนิคการสนทนา:**
 1. ให้ครูประเมินตนเอง: "วันนี้อะไรที่ทำได้ดี และอะไรที่อยากปรับปรุง?"
 2. ผู้นิเทศให้ข้อมูลย้อนกลับ: "ชื่นชมจุดเด่น..." และ "เสนอแนะทางเลือก..."
 3. ร่วมกันสรุปแนวทางพัฒนาในคาบต่อไป

ขั้นตอนที่ 7: การรายงานและวางแผนต่อเนื่อง (Reporting & Next Step)

- **การปฏิบัติ:** สรุปผลภาพรวมในที่ประชุม PLC ของโรงเรียน
 - **ผลลัพธ์:** ยกย่องครูที่มี **Best Practice** และวางแผนแก้ไขปัญหสำหรับครูที่ยังต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม
-

ส่วนที่ 4: เกณฑ์การประเมินคุณภาพ (5 มิติ)

ในคู่มือนี้จะกำหนดระดับคะแนน 1-5 ในแต่ละด้าน ดังนี้:

มิติการนิเทศ	คำอธิบายระดับคุณภาพ (ระดับ 5)
1. การออกแบบการเรียนรู้	แผนการสอนมีขั้นตอนชัดเจน เน้น Active Learning และสอดคล้องกับตัวชี้วัด 100%
2. การสร้างองค์ความรู้	นักเรียนสามารถสรุปบทเรียนและสร้างผลงานได้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการปฏิบัติ
3. สื่อและเทคโนโลยี	มีการใช้สื่อ Digital หรือสื่อทำมือที่ทันสมัยและกระตุ้นความสนใจได้ตลอดคาบ
4. การประเมินผล	มีการวัดผลตามสภาพจริง (Observation, Worksheet, Quiz) และแจ้งผลนักเรียนทันที
5. บรรยากาศการเรียนรู้	ห้องเรียนสะอาด สดใส ครูใช้จิตวิทยาเชิงบวก นักเรียนกล้าซักถามและมีความสุข